

LIST PASTERSKI NA WIELKI POST 2009 r.

POKUTA I POJEDNANIE

Drodzy Bracia Siostry!

1. W Środę Popielcową, rozpoczynającą **czterdziestodniowy okres przygotowania do Świąt Wielkanocnych**, przyjęliśmy symboliczny znak posypania popiołem. Znak ten przypomina nie tylko o słabości naszego ziemskiego istnienia, co wyrażają biblijne słowa: „Pamiętaj, że jesteś prochem i w proch się obrócisz” (Rdz 3, 19), ale staje się on przede wszystkim wezwaniem do nawrócenia, zgodnie ze słowami Zbawiciela: „Nawracajcie się i wierzcie w Ewangelię” (Mk 1, 15). Na przykładzie przypowieści o synu marnotrawnym powracającym do domu miłosiernego Ojca (por. Łk 15, 11-32) trzeba powiedzieć, że nawrócenie ewangeliczne obejmuje dwa istotne momenty: zastanowienie się nad sobą i decyzję przemiany. Zastanowienie się nad sobą polega na postawieniu sobie na nowo istotnych egzystencjalnych pytań o sens życia, jest rachunkiem sumienia w świetle Ewangelii i rewizją życia według przyjętych wartości. Dlatego moment ten wymaga zatrzymania się w biegu codziennego życia, wymaga ciszy i skupienia. Okazją do zastanowienia się nad sobą są coroczne rekolekcje wielkopostne w parafiach lub we wspólnotach religijnych. Moment drugi w nawróceniu jest nie mniej trudny od pierwszego, ponieważ wymaga odwagi do podjęcia decyzji na przemianę ludzkiego ducha. Decyzja ta jest całkowitym przyzwoleniem na działanie Boga w życiu człowieka i zgodą na wypełnianie Jego świętej woli. Od takich decyzji zależy kształt naszego obecnego i przyszłego życia. W encyklice *O nadziei chrześcijańskiej* Ojciec Święty Benedykt XVI zwraca uwagę, że człowiek może zupełnie zniszczyć w sobie pragnienie prawdy i gotowość kochania, jeśli nigdy nie podejmował decyzji nawrócenia i przemiany swojego ducha. W naszym codziennym życiu nawrócenie wiąże się z czynami pojednania.

2. W nawiązaniu do tegorocznego programu duszpasterskiego pod hasłem „**Otoczmy troską życie**” trzeba przypomnieć, że każdy człowiek jest stworzony do życia w przyjaźni z Bogiem i do jedności z innymi ludźmi. Niestety, życie to jest stale zagrożone przez grzech, który jest zerwaniem przyjaźni z Bogiem. Człowiek przez

swoje nieposłuszeństwo odrzuca Tego, od którego pochodzi i który utrzymuje go przy życiu. Dlatego, jak mówi Sługa Boży Jan Paweł II, grzech jest aktem samobójczym. Grzech burzy też wewnętrzną równowagę w człowieku i narusza tkankę łączącą go z innymi ludźmi oraz ze światem stworzonym. „Skąd się biorą wojny i kłótnie między wami? Nie skądinąd, tylko z waszych żądz” – zapisuje w Duchu Świętym Apostoł Jakub (Jk 4, 1). Dlatego w trosce o życie w przyjaźni z Bogiem i w jedności z innymi ludźmi konieczne jest **pojednanie**, obejmujące wszystkie wymiary ludzkiego istnienia, a więc pojednanie z Bogiem, z samym sobą, z braćmi i z całym stworzeniem. Ojciec Święty Jan Paweł II w adhortacji apostołskiej *O pojednaniu i pokucie w dzisiejszym posłannictwie Kościoła*, napisanej przed dwudziestu pięciu laty, wskazuje na środki prowadzące do pełnego pojednania i życia w przyjaźni z Bogiem oraz jedności z innymi ludźmi.

3. Pierwszym z nich jest autentyczny **dialog z Bogiem**, który polega na uważnym słuchaniu Słowa Bożego. „Wszyscy musimy stanąć wobec Słowa Bożego” – pisze Ojciec Święty – „i odrzuciwszy własne subiektywne zapatrywania, szukać prawdy tam, gdzie się ona znajduje, to jest w samym Słowie Bożym i w jego autentycznej interpretacji podawanej przez Magisterium Kościoła” (nr 25). Szukanie prawdy w świetle Słowa Bożego jest podstawą innego jeszcze dialogu, a mianowicie dialogu między ludźmi. Jan Paweł II zachęca do cierpliwego słuchania siebie nawzajem i do powstrzymywania się od pospiesznych sądów i opinii. Trzeba pamiętać zawsze o słowach Zbawiciela: „Nie sądzcie, abyście nie byli sądzeni. Bo takim sądem, jakim sądzicie, i was osądzą; i taką miarą, jaką wy mierzycie, wam odmierzą. Czemu to widzisz drzazgę w oku swego brata, a belki we własnym oku nie dostrzegasz? Albo jak możesz mówić swemu bratu: Pozwól, że usunę drzazgę z twego oka, gdy belka tkwi w twoim oku?” (Mt 7, 1-4). Komentując te słowa św. Augustyn przypomina, że tylko Bóg zna całą prawdę o człowieku, którą odsłoni w chwili swego powtórnego przyjścia, zgodnie ze słowami Apostoła: „Nie sądzcie przedwcześnie, dopóki nie przyjdzie Pan, który rozjaśni to, co w ciemnościach ukryte, i ujawni zamiary serc. Wtedy każdy otrzyma od Boga pochwałę” (1 Kor 4, 5).

4. Drugim środkiem prowadzącym do pojednania, na który zwraca szczególną uwagę Jan Paweł II, jest **sakrament pokuty**. Choć Pan Bóg może udzielać łaski nawrócenia i pojednania w różny sposób, to jednak żaden z nich nie jest tak skuteczny i dostępny jak sakrament pokuty. Poprzez ten sakrament każdy chrześcijanin i cała wspólnota wierzących otrzymują pewność przebaczenia mocą odkupieńczej Krwi Chrystusa (nr 28). Grzeszny człowiek odkrywa w nim przede wszystkim tajemnicę miłości Ojca, miłości, która jest większa niż grzech. Sakramentalne rozgrzeszenie potwierdza i wyraża prawdę zapisaną przez św. Pawła: „Gdzie wzmógł się grzech, tam jeszcze obficiej rozlała się łaska” (Rz 5, 20). Niestety sakrament pokuty przechodzi dziś pewien kryzys. Ojciec Święty mówi o zagrożeniu tego sakramentu z powodu osłabienia poczucia grzechu, wypaczenia pojęcia skruchy i znikomego dążenia do życia prawdziwie chrześcijańskiego. Z drugiej strony niebezpieczna staje się też rutyna w przeżywaniu sakramentu pokuty, brak prawdziwej spontaniczności czy też

brak należytego przygotowania przez dokładny rachunek sumienia (nr 28). Jan Paweł II podkreśla, że doświadczenie pojednania w sakramencie pokuty wymaga od każdego osobistego zaangażowania, ponieważ „grzesznik staje sam przed obliczem Boga ze swą winą, żalem i ufnością. Nikt nie może okazać skruchy za niego, nikt też w jego imieniu nie może prosić o przebaczenie (...); wszystko to dzieje się jedynie pomiędzy człowiekiem a Bogiem”. Nie wyklucza to jednak społecznego wymiaru tego sakramentu, ponieważ „cały Kościół – wojujący, cierpiący i chwalebny w niebie – przychodzi penitentowi z pomocą i na nowo przyjmuje go na swoje łono”. Osobiste zaangażowanie w sakramencie pokuty wyraża się na końcu poprzez zadośćuczynienie, które nie powinno sprowadzać się tylko do odmówienia pewnych modlitw, ale winno obejmować uczynki miłości i wynagrodzenia (nr 31).

5. Nawrócenie i pojednanie łączą się w naszym życiu chrześcijańskim z praktyką postu. Ojciec Święty Benedykt XVI postrzega **post** jako kolejny środek odnowy naszej przyjaźni z Bogiem. Dlatego zasadniczym celem tej pradawnej praktyki pokutnej nie jest poprawienie dobrej kondycji fizycznej człowieka czy dobrego samopoczucia, ale zadanie śmierci naszemu egoizmowi i otwarcie serca na miłość Boga i bliźniego, co stanowi pierwsze i najważniejsze przykazanie nowego Prawa, a zarazem kompendium całej Ewangelii. Post w chrześcijańskim rozumieniu jest zatem środkiem umożliwiającym wierzącemu ciągle wychodzenie od siebie, od własnego egoistycznego świata i otwieranie się na Boga w kierunku wertykalnym oraz na innych ludzi w kierunku horyzontalnym. Przecięcie tych linii przypomina krzyż. Nie dziwi więc fakt, że post jest praktyką trudną i wymagającą, ale ostatecznie prowadzi on człowieka od egoistycznego zamknięcia do prawdziwej wolności i miłości. Istotę chrześcijańskiego postu ukazuje dobrze biblijny obraz ziarna pszenicznego, które musi obumrzeć, aby wydać plon: „Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: Jeżeli ziarno pszenicy spadnie w ziemię nie obumrze, zostanie tylko samo, ale jeżeli obumrze, przynosi plon obfity” (J 12, 24). Obraz ten odnosi się w pierwszym rzędzie do Pana Jezusa Ukrzyżowanego i Zmartwychwstałego, ale mówi także o każdym z nas, a mianowicie o umieraniu dla grzechu, szczególnie dla egoizmu, który jest nieuporządkowaną miłością samego siebie. Post podejmowany na wzór ewangelicznego ziarna pszenicznego przynosi życiodajne owoce. Otwiera przed człowiekiem nowe perspektywy życia, wyprowadza go z zamknięcia w swoim ograniczonym świecie i wprowadza w nowe życie w prawdziwej przyjaźni z Bogiem i w jedności z innymi ludźmi. Przeżywając okres Wielkiego Postu musimy nieustannie kierować wzrok na naszego Pana Jezusa Chrystusa. On jest źródłem i celem nawrócenia, pojednania i postu. Poprzez nabożeństwa Drogi Krzyżowej i Gorzkich Żali chcemy być blisko Chrystusa Cierpiącego i Ukrzyżowanego oraz odkrywać Jego zbawczą miłość. Ojciec Święty Benedykt XVI w tegorocznym orędziu na Wielki Post przypomina, że odmawianie sobie pokarmu materialnego, który żywi ciało, umacnia wewnętrzną gotowość słuchania Chrystusa i żywienia się Jego zbawczym słowem. Przez post i modlitwę pozwalamy, by On przychodził i by zaspokajał największy głód, jakiego doświadczamy w naszym wnętrzu: głód i pragnienie Boga.

Drodzy Archidiecezjanie!

6. Różne grupy i wspólnoty modlitewne, które działają w parafiach naszej Archidiecezji, przyczyniają się do pogłębienia życia duchowego wiernych. W skali Kościoła Powszechnego obserwujemy nowy charyzmat, którym jest **Droga Neokatechumenalna**. Dnia 11 maja ubiegłego roku został zatwierdzony Statut Drogi Neokatechumenalnej. Z tej okazji dnia 14 lutego, o godzinie 18.30 w Katedrze Wrocławskiej odprawiłem uroczystą Mszę św. dziękując Bogu za dar tego charyzmatu dla Kościoła Powszechnego i naszego Kościoła Wrocławskiego. Błogosławię wszystkim dobrym inicjatywom Drogi Neokatechumenalnej. Zachęcam moich kapłanów, by wspomagali to dzieło dla dobra swoich parafian. Zachęcam do odwagi i ufności Duchowi Świętemu, który od czterdziestu już lat wyznacza tę drogę w Kościele i wskazuje ją tym, którzy chcą odkryć bogactwo własnego chrztu i wspólnotę chrześcijańską, żyjącą w pokorze, prostocie i uwielbieniu Boga.

Niech czas Wielkiego Postu będzie w naszych rodzinach czasem nawrócenia i pojednania. W tym celu podejmijmy czyny pokutne, pamiętając także o naszych siostrach i braciach, którym może brakować sił lub dobrej woli do przemiany życia. Ofiarujmy nasze czyny pokutne szczególnie za tych, którzy grzeszą przeciw życiu. Otoczmy naszą wielkopostną modlitwą także osoby starsze i przebywające w domach opieki społecznej oraz tych wszystkich, których życie jest zagrożone.

Na owocny czas Wielkiego Postu udzielam wszystkim pasterskiego błogosławieństwa: w Imię Ojca i Syna i Ducha Świętego. Amen.

+ Marian Gołębiowski
Arcybiskup Metropolita Wrocławski

Dan we Wrocławiu, dnia 18 lutego R. P. 2009

KURIA METROPOLITALNA WROCŁAWSKA

L.dz. 151/2009

Z a r z ą d z e n i e

Powyższy List Pasterski Księdza Arcybiskupa Metropolity należy odczytać we wszystkich kościołach i kaplicach Archidiecezji Wrocławskiej w I Niedzielę Wielkiego Postu.

Wrocław, 18.02.2009 r.

WIKARIUSZ GENERALNY